

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 482/2015-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. novembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Janou Bednárovou, Jakobyho 9, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 237/2014, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 5/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. augusta 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“), postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 237/2014, ako aj postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“; spolu ďalej len „porušovatelia“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 5/2015. Sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil podaním doručeným ústavnému súdu 21. septembra 2015 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je jeden z dvoch bratov, ktorí sú účastníkmi v dedičskom konaní po ich otcovi (ďalej len „poručník“), ktoré začalo 7. apríla 2014 a je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 1 D 237/2014. Sťažovateľ žije v zahraničí, druhý dedič (ďalej len „spoludedič“) žije v Bratislave. Okresný súd 7. apríla 2014 poveril na vykonanie úkonov v predmetnom konaní súdneho komisára [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdny komisár“), ktorý je dlhoročným známym spoludediča. Súdny komisár 7. mája 2014 spolu so spoludedičom vykonal predbežné vyšetrenie dedičstva. Sťažovateľa súdny komisár nikdy nekontaktoval. Zo zápisnice o predbežnom vyšetrení dedičstva podľa sťažovateľa vyplýva, že súdny komisár nevykonal žiadne opatrenia na zabezpečenie dedičstva podľa § 175e Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a taktiež sa v nej ani nezmienal o tom, že by uvedený súdny komisár aspoň poučil spoludediča o tom, že má počas dedičského konania s dedičstvom zaobchádzať len v rozsahu stanovenom v § 175r OSP.

Spoludedič v nasledujúcich dňoch a týždňoch začal z poručiťovho bytu odnášať majetok patriaci do dedičstva a ponúkať poručiťov byt na predaj bez vedomia a súhlasu sťažovateľa, pričom začiatkom júna 2014 už mal na poručiťov byt kupca a bol pripravený byt predať. Sťažovateľ sa o začatí dedičského konania dozvedel až mailom od spoludediča 5 dní pred pojednávaním, na ktorom sa malo dedičstvo prerokovať a podľa vyjadrenia spoludediča aj hneď uzavrieť. Následne sa sťažovateľ dozvedel o známosti súdneho komisára so spoludedičom a požiadal ho „o odstúpenie“. Súdny komisár žiadosti sťažovateľa vyhovel a okresný súd ho odvolal z funkcie súdneho komisára v predmetnom konaní uznesením z 23. júna 2014.

Okresný súd 17. júla 2014 poveril vykonaním úkonov v predmetnom konaní notárku [REDAKOVANÉ] (ďalej len „súdna komisárka“), ktorá podľa sťažovateľa taktiež neprejavila absolútne žiaden záujem o zistenie, či je potrebné vykonať nejaké neodkladné opatrenie podľa § 175e OSP pre zabezpečenie dedičstva. Naopak, súdna komisárka podľa sťažovateľa uskutočnila viacero procesných rozhodnutí v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, proti ktorým sa sťažovateľ ohradil. Súdna komisárka ho následne poučila, že môže požiadať o jej vylúčenie, čo sťažovateľ 15. septembra 2014 aj urobil.

Začiatkom októbra 2014 podľa sťažovateľa začali byť vážne problémy s poručiťovým bytom, preto podal okresnému súdu 6. októbra 2014 elektronickou poštou „*Žiadosť o ustanovenie správcu dedičstva a žiadosť o vydanie zákazu druhej strane v konaní manipulovať s dedičstvom*“. Okresný súd na jeho žiadosť vôbec nereagoval a až po jeho dopyte, prečo o žiadosti nekoná, mu 3. novembra 2014 oznámil, že svoje elektronické podanie musí doplniť aj písomne podľa § 42 ods. 1 OSP. Hneď nasledujúci deň 4. novembra 2014 sťažovateľ okresnému súdu zaslal mail, v ktorom sa ohradil, že jeho žiadosť je návrhom na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75 ods. 1 OSP, a preto zaručený elektronicky podpis nie je naň potrebný, keďže v ňom ide o vydanie predbežného opatrenia, ktoré okresný súd môže nariadiť aj bez návrhu.

Okresný súd za viac ako 7 mesiacov od poručiteľovej smrti úplne ignoroval svoju povinnosť urobiť opatrenia potrebné na zabezpečenie dedičstva vyplývajúce z § 175e ods. 1 OSP a vzhľadom na to, že predbežne opatrenie má podľa § 75 ods. 4 OSP okresný súd vydať bezodkladne najneskôr do 30 dní po doručení návrhu, sťažovateľ považuje požiadavku na doplnenie návrhu (elektronického podania) zaslanú až 28 dní po jeho podaní za hrubo nezákonnú. Keďže okresný súd na tento mail žiadnym spôsobom nereagoval, doplnil sťažovateľ 11. novembra 2014 svoje elektronické podanie aj papierovým podaním na súdnej podateľni.

Okresný súd naďalej v súvislosti so žiadosťou sťažovateľa nekonal, a preto 1. decembra 2014 sťažovateľ zaslal predsedovi okresného súdu „*Sťažnosti na 5 zbytočných prietahov v súdnom konaní*“, v ktorom sa sťažoval okrem iného aj na prietahy vo vykonaní neodkladných opatrení na zabezpečenie dedičstva po poručiteľovi.

Predseda okresného súdu vo svojej odpovedi zo 16. decembra 2014 na túto sťažnosť uvedené námietky podľa sťažovateľa odignoroval a uviedol, že „*nezistil zo strany súdu prietahy v konaní*“ a že „*v prípade Vašej spolupráce po náležitých poučeníach zo strany súdu už mohlo byť dedičstvo po poručiteľovi prejednané*“.

Okresný súd návrh sťažovateľa na ustanovenie správcu dedičstva po poručiteľovi po 67 dňoch po jeho podaní a 31 dňoch po jeho papierovom doplnení uznesením z 12. decembra 2014 zamietol, pričom ako hlavný dôvod svojho rozhodnutia uviedol, že ustanovenie správcu dedičstva nie je potrebné, pretože súdna komisárka je pripravená vydať osvedčenie o dedičstve v predmetnom konaní a je to práve sťažovateľ, ktorý svojimi námietkami proti porušovaniu jeho procesných práv ukončeniu konania bráni. Uznesenie z 12. decembra 2014 zaslal okresný súd sťažovateľovi až 26. januára 2015, t. j. až 45 dní po jeho vydaní, čo je v rozpore s § 75 ods. 9 OSP. Sťažovateľovi bolo uznesenie z 12. decembra 2014 doručené až 16. februára 2015, pričom 17. februára 2015 podal proti

nemu na okresnom súde odvolanie, ktoré ale okresný súd postúpil odvolaciemu súdu až 15. apríla 2015, t. j. až po 57 dňoch v rozpore s § 209a ods. 2 a § 217 ods. 1 OSP.

Odvolanie sťažovateľa bolo na krajskom súde pridelené odvolaciemu senátu 16. apríla 2015 pod sp. zn. 9 CoD 5/2015, avšak krajský súd o ňom do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu nerozhodol v rozpore s § 217 ods. 1 OSP. Sťažovateľ podal 25. mája 2015 sťažnosť predsedovi krajského súdu na priehy v súvislosti s rozhodovaním o jeho odvolaní v rámci zákonnej 30-dňovej lehoty ustanovenej § 217 ods. 1 OSP. Predseda krajského súdu na túto sťažnosť odpovedal podaním zo 4. júna 2015, v ktorom označil sťažnosť sťažovateľa za nedôvodnú, konštatujúc, že predmetom uznesenia z 12. decembra 2014 je návrh na ustanovenie správcu dedičstva, ktorý sa posudzuje podľa osobitných ustanovení OSP (§ 175) upravujúcich konanie o dedičstve, a preto krajský súd nie je viazaný zákonnou 30-dňovou lehotou na rozhodnutie o predbežnom opatrení.

Sťažovateľ následne žiadosťou z 22. júna 2015 adresovanou ministerstvu spravodlivosti požiadal o prešetrenie tohto právneho názoru predsedu krajského súdu podľa § 67 ods. 1 písm. b) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení. Tajomníčka ministerstva spravodlivosti v odpovedi z 21. júla 2015 na túto žiadosť sťažovateľa potvrdila správnosť uvedeného právneho názoru predsedu krajského súdu.

Podľa sťažovateľa porušovatelia uvedeným postupom v predmetnom konaní porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

K namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo v dôsledku neuskutočnenia neodkladných opatrení počas dedičského konania aj bez návrhu žiadnym z porušovateľov počas obdobia viac ako 16 mesiacov v zmysle § 120 ods. 2 a § 175e ods. 1 a 5 OSP.

Sťažovateľ ďalej poukázal na tvrdenia porušovateľov uvedené v odpovediach na jeho sťažnosti, v ktorých napr. predseda krajského súdu uviedol, že v zmysle judikatúry ústavného sudu možno za prieťah v konaní zapríčinený postupom súdu považovať situáciu, kedy s prihliadnutím na ďalšie okolnosti a osobitosti prerokúvanej veci nebol zo strany konajúceho súdu vykonaný žiaden úkon po dobu dlhšiu ako 6 mesiacov, a tajomníčka ministerstva spravodlivosti uviedla, že je potrebné uvedomiť si, že uplatnením inštitútov, ktoré mu Občiansky súdny poriadok ako účastníkovi konania priznáva (námietky zaujatosti, odvolanie, sťažnosti na postup súdu), dochádza v konaní k odloženiu jednotlivých procesných úkonov smerujúcich k meritórnemu rozhodnutiu.

Podľa sťažovateľa uvedené tvrdenia porušovateľov ignorujú tri základné skutočnosti, ktoré špecifikoval takto:

«1 - Sťažovateľ sa nestážuje na prieťahy v dedičskom konaní samom, ale na prieťahy (alebo skôr totálne ignorovanie povinností súdov) urobiť neodkladné opatrenia pred meritórnym rozhodnutím vo veci samej.

Neodkladné opatrenia podľa § 175e OSP sú dočasné opatrenia, vo svojom charaktere (zmysle a funkcii) zhodné s tým čo všeobecné ustanovenia OSP nazývajú „predbežné opatrenia“. Od predbežných opatrení v iných občianskych súdnych konaniach sa líšia len tým, že v konaní o dedičstve ich súd má vykonať aj bez návrhu. Jak Najvyšší súd tak aj Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre mnoho krát uviedli že konanie o predbežnom opatrení a konanie vo veci samej sú dve rozličné konania a úkony súdu v každom z nich sa posudzujú osobitne. Zlyhanie prejednať neodkladné opatrenia v primeranej lehote je čím Porušovatelia porušujú Sťažovateľove základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Že povinnosť súdu urobiť aj bez návrhu neodkladné opatrenia podľa § 175e OSP je osobitná povinnosť súdu od konania vo veci samej si Porušovatelia nechcú ale ani len pripustiť pretože, ako ukázané nižšie, súdy túto povinnosť v minulosti (za totalitu) nemali a doposiaľ neexistuje žiadna judikatúra, ktorá by im ju ozrejmila.

2 - Aj keď § 175e OSP nestanovuje lehotu, v ktorej má súd vykonať „neodkladné opatrenia“, zákon nazýva tieto opatrenia „neodkladné“ nie preto aby súd nemusel vykonať

žiaden úkon po dobu 6 mesiacov. Neodkladné opatrenia sa tak nazývajú preto, že súd ich má vykonať „bezodkladne“, rovnako ako predbežné opatrenia.

3 - Aj keby súd mal právo neurobiť „neodkladné“ opatrenia aj 6 mesiacov, v predmetnom dedičskom konaní žiaden súd nevykonal žiaden úkon v zmysle § 175e a bez návrhu za vyše 16 mesiacov! Podľa § 175e ods. 5 OSP: Neodkladné opatrenia môže vykonať podľa možnosti a potreby ktorýkoľvek súd. Ako je, ale ukázané v skutkovej časti tejto sťažnosti, za vyše 16 mesiacov od začiatku predmetného dedičského konania, nikto z Porušovateľov nespravil absolútne nič ani len pre zistenie, či nejaké neodkladné opatrenie podľa § 175e je potrebné. »

Podľa sťažovateľa k porušeniu ním označených práv došlo aj v dôsledku toho, že porušovatelia neuskutočnili, resp. nenariadili predbežné opatrenia na zabezpečenie dedičstva počas dedičského konania ani na základe jeho návrhov a výziev doručených im počas posledných 10 mesiacov (návrh na ustanovenie správcu dedičstva a vydanie príkazu spoludedičovi nemanipulovať s dedičstvom a viaceré sťažnosti). V súvislosti s posúdením obsahu uvedeného návrhu porušovateľmi ako návrhu na ustanovenie správcu dedičstva sťažovateľ uviedol, že tento záver podľa neho ignoruje niekoľko základných vecí, a to:

«1 - Ako bolo už uvedené vyššie, „neodkladne opatrenia“ podľa § 175e OSP sú svojím charakterom „predbežné opatrenia“ a nič v OSP nestanovuje inak. Ako bolo už tiež uvedené, v novom Civilnom sporovom poriadku, §§ 315- 334, sa „predbežné“ opatrenia nazývajú už tiež „neodkladné opatrenia“, rovnako ako v konaní o dedičstve. Rozdiel medzi „predbežnými opatreniami“ v iných občianskych súdnych konaniach a tými podľa § 175e OSP je len v tom, že v konaní o dedičstve je povinnosť súdu urobiť takéto opatrenia aj bez návrhu, nie že súd nemusí po doručení návrhu na takéto opatrenie účastníkom konania konať tak ako po doručení návrhu na predbežné opatrenie v akomkoľvek inom občianskom súdnom konaní.

2 - Sťažovateľov návrh nebol iba na ustanovenie správcu podľa § 175e OSP, ale aj žiadosť aby súd „Povolil Správcovi prenajať poručiteľov byt na dobu minimálne 1 rok“; „Vydal nariadenie prikazujúce [REDAKOVANÉ] doniesť späť všetko, čo z poručiteľovho bytu odniesol“; „Vydal nariadenia zakazujúce [REDAKOVANÉ] akúkoľvek ďalšiu manipuláciu

s dedičstvom“; atď. ... Aj keď daná žiadosť neuvádza, že súd v nej má konať ako s návrhom na predbežné opatrenie podľa § 75 OSP (na čo však Sťažovateľ poukázal v svojom emaily ako popísané v skutkovej časti ods. 9), z obsahu tejto žiadosti je jasné, že Sťažovateľ žiadal o nariadenie ktorým sa majú dočasne upraviť pomery účastníkov.»

Sťažovateľ poukázal na § 217 ods. 1 OSP, ktorý ustanovuje 30-dňovú lehotu na rozhodnutie o odvolaní proti zamietnutiu návrhu na predbežné opatrenie, a následne konštatoval, že porušovatelia podľa neho porušili všetky lehoty predpísané v Občianskom súdnom poriadku pre rozhodnutia o predbežných opatreniach.

K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa malo dôjsť aj v dôsledku toho, že porušovatelia zlyhali pri realizácii povinnosti zabezpečiť dedičstvo aj bez návrhu. Prvý súdom ustanovený súdny komisár podľa sťažovateľa umožnil svojím konaním spoludedičovi poodnášať z poručiťovho bytu majetok patriaci do dedičstva a takmer predať poručiťov byt pred tým, ako sa sťažovateľ o dedičskom konaní vôbec dozvedel.

Sťažovateľ ďalej poukázal na ustanovenia § 460 – § 486 OSP, z ktorých pre súd vyplýva okrem iného aj povinnosť zabezpečiť dedičstvo, ktorú svojím konaním okresný súd porušil, a tým porušil aj základné právo sťažovateľa nebyť zbavený svojho majetku s výnimkou podmienok, ktoré ustanovuje zákon.

Podľa sťažovateľa porušovatelia porušili ním označené práva aj tým, že neochránili majetkové hodnoty dedičstva po poručiťovi aj po ním podanom návrhu.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na § 460, § 175r a § 102 ods. 1 OSP, z ktorých vyvodil, že súd je povinný dedičstvo počas dedičského konania nielen zabezpečiť, ale aj umožniť dedičom požiadať súd o iné opatrenia presahujúce rámec obvyklého hospodárenia, ako napríklad poručiťov byt prenajať, pričom návrh na predbežné opatrenie podľa § 102 ods. 2 OSP je podľa neho legitímnym inštitútom na zabezpečenie tohto cieľa. Porušovatelia

svojím nekonaním a odmietnutím rozhodnúť o návrhu sťažovateľa ako o predbežnom opatrení pripravili sťažovateľa o príjem z prenájmu porušujúc tým jeho právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Podľa sťažovateľa tvrdenia porušovateľov týkajúce sa posúdenia jeho návrhu na ustanovenie správcu dedičstva ako návrhu podľa § 175e OSP, a nie ako návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 120 OSP ignorujú skutočnosť, že tak isto, ako má on sám právo uplatňovať si iné procesné práva vyplývajúce z Občianskeho súdneho poriadku, má rovnaké právo uplatňovať si aj inštitút neodkladného opatrenia na zabezpečenie dedičstva aj bez návrhu podľa § 175e OSP a inštitút predbežného opatrenia podľa § 102 OSP, ktoré sú v Občianskom súdnom poriadku podľa neho presne preto, aby si účastník konania mohol slobodne uplatňovať právo na spravodlivé rozhodnutie v jeho veci bez znášania škôd spôsobených tým, že sa oddiali meritórne rozhodnutie.

Podľa sťažovateľa tvrdenie porušovateľov, podľa ktorého má právo uplatňovať si inštitúty, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva, len nie inštitút predbežného opatrenia na ustanovenie správcu na uchovanie majetkových hodnôt dedičstva po dobu dedičského konania (§ 175f OSP), a pritom musí rátať s tým, že keď si bude uplatňovať svoje práva, v konaní vzniknú prieťahy, počas ktorých na majetkových hodnotách dedičstva vzniknú škody, porušuje tak jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, ako aj právo nebyť zbavený majetku za podmienok iných než ustanovuje zákon podľa čl. 1 dodatkového protokolu, pretože spôsobuje účastníkovi konania majetkové škody za uplatňovanie si práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom Slovenskej republiky, zastúpenej ministerstvom spravodlivosti, postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 237/2014, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 5/2015 bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo podľa čl. 1

dodatkového protokolu, prikáže okresnému súdu a krajskému súdu, aby vo veci neodkladných opatrení konali bez zbytočných prieťahov, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € od okresného súdu, 5 000 € od krajského súdu a 20 000 € od ministerstva spravodlivosti a zaviaže ministerstvo spravodlivosti uhradiť mu trovy konania v sume 296,44 € na účet jeho právneho zástupcu, alebo alternatívne vydal nález, v ktorom vysloví, že postupom ministerstva spravodlivosti, postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 D 237/2014, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoD 5/2015 bolo porušené jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaviaže okresný súd, krajský súd a ministerstvo spravodlivosti zaplatiť mu priznané primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 € v pomere, ktoré určí ústavný súd.

Sťažovateľ zároveň požiadal o vydanie dočasného opatrenia v predmetnej veci.

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Podstatou sťažnosti sťažovateľa je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu postupom Slovenskej republiky, zastúpenej ministerstvom spravodlivosti, postupom okresného súdu, ako aj postupom krajského súdu, v dôsledku ktorých neboli

vykonané neodkladné opatrenia podľa § 175e OSP na zabezpečenie dedičstva po poručiteľovi, a to bez návrhu na základe iniciatívy poverených súdnych komisárov, ako ani na základe návrhu sťažovateľa, čím došlo k zmenšeniu majetku patriaceho do dedičstva, ako aj k následným majetkovým škodám spôsobeným neprenajatím bytu patriaceho do dedičstva po poručiteľovi. Sťažovateľ taktiež namietal porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v súvislosti s rozhodovaním o návrhu na ustanovenie správcu dedičstva, o ktorom súdy zúčastnené na rozhodovaní v predmetnej veci (okresný súd aj krajský súd) nerozhodujú v lehotách ustanovených zákonom pre rozhodovanie o predbežnom opatrení podľa § 102 OSP.

Sťažovateľ elektronickou poštou okresnému súdu doručil 6. októbra 2014 podanie označené ako „*Žiadosť o ustanovenie správcu dedičstva a žiadosť o vydanie zákazu druhej strane v konaní manipulovať s dedičstvom*“. Okresný súd výzvou doručenou 3. novembra 2014 vyzval sťažovateľa na písomné doplnenie jeho elektronického podania. Sťažovateľ 4. novembra 2014 elektronickou poštou okresnému súdu oznámil, že jeho žiadosť je návrhom na vydanie predbežného opatrenia, a preto preň zaručený elektronický podpis nie je potrebný, avšak 11. novembra 2014 svoje elektronické podanie napriek tomu doplnil. Sťažovateľ následne 1. decembra 2014 zaslal predsedovi okresného súdu „*Sťažnosť na 5 zbytočných prieťahov v konaní*“, ktorú predseda tohto súdu vo svojej odpovedi 16. decembra 2014 vyhodnotil ako nedôvodnú. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol uznesením z 12. decembra 2014, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 16. februára 2015. Sťažovateľ proti uzneseniu z 12. decembra 2014 podal ihneď nasledujúci deň (17. februára 2015) odvolanie, ktoré bolo krajskému súdu postúpené 15. apríla 2015. Sťažovateľ podal 25. mája 2015 sťažnosť adresovanú predsedovi krajského súdu, ktorý túto sťažnosť vo svojej odpovedi zo 4. júna 2015 označil ako nedôvodnú. Následne sťažovateľ podal 22. júna 2015 ministerstvu spravodlivosti žiadosť o prešetrenie právneho postoja predsedu krajského súdu, na ktorú ministerstvo spravodlivosti odpovedalo 21. júla 2015 tak, že potvrdilo správnosť postupu predsedu krajského súdu. Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením sp. zn. 9 CoD 5/2015 z 30. októbra 2015.

Z obsahu príloh sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ v predmetnom konaní (podával návrhy a sťažnosťami sa domáhal ich vybavenia), t. j. využíval aktívne svoje procesné práva. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už vyslovil, že predĺženie konania v predmetnej veci na krajskom súde v dôsledku uplatnenia jeho práv v uvedenom konaní nemožno započítať na farchu tohto súdu (mutatis mutandis III. ÚS 192/02, III. ÚS 82/05). Práve tento fakt sa snažilo sťažovateľovi vysvetliť aj samotné ministerstvo spravodlivosti vo svojej odpovedi na jeho sťažnosť z 21. júla 2015.

Sťažovateľ poukázal v rámci argumentácie na celkovú dĺžku konania o ním podanom návrhu na ustanovenie správcu dedičstva tvrdiac, že uvedený návrh bolo potrebné posúdiť ako predbežné opatrenie podľa čl. 102 ods. 1 OSP, a následne bolo preto potrebné o ňom rozhodnúť v stanovených zákonných lehotách.

Vo vzťahu k uvedenej argumentácii sa ústavný súd stotožňuje s právnymi závermi vyslovenými v tejto veci už ministerstvom spravodlivosti i predsedom krajského súdu, z ktorých vyplýva, že dedičské konanie ako osobitný typ nespоровého konania upravený v piatej hlave tretej časti Občianskeho súdneho poriadku, ktorá je nazvaná „Osobitné ustanovenia“, obsahuje samostatne ustanovené procesné podmienky tohto konania, ktoré sa odlišujú viacerými odchýlkami od procesných podmienok a inštitútov základného sporového konania, ktoré v danom konaní nemožno aplikovať. Z uvedeného je zrejmé, že podľa názoru ústavného súdu výklad ustanovení Občianskeho súdneho poriadku týkajúci sa uplatňovania zákonných lehôt ustanovených pre vydanie predbežného opatrenia aj v rámci dedičského konania je síce v súlade s predstavami sťažovateľa, avšak chýba mu potrebný zákonný podklad.

Z obsahu príloh je tiež zrejmé, že súdny komisár už v danom konaní avizoval možnosť právoplatného skončenia konania, t. j. ustálenie rozsahu vecí patriacich do dedičstva i okruhu dedičov, a z toho vyplývajúcu možnosť prerokovať a rozhodnúť

o dedičstve, avšak v dôsledku nevyhnutnosti rozhodnutia o sťažovateľom podaných návrhoch v konaní nemožno ďalej pokračovať.

Podľa zistenia ústavného súdu rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na ustanovenie správcu dedičstva trvalo na okresnom súde spolu približne 4 mesiace a na krajskom súde približne 6 mesiacov. Konanie v predmetnej veci bolo v uvedených obdobiach preskúmané z pohľadu zbytočných prieťahov a právnych záverov orgánov štátnej správy súdov na základe sťažností sťažovateľa aj predsedom okresného súdu, predsedom krajského súdu i ministerstvom spravodlivosti.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že hoci doterajší postup okresného súdu a krajského súdu v namietanom konaní nebol celkom bez prieťahov, ich intenzita s prihliadnutím na všetky okolnosti konania okresného súdu nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Sťažovateľ taktiež namietal porušenie ním označených práv v dôsledku postupu ministerstva spravodlivosti v tejto veci. Zo sťažnosti a z jej príloh je podľa ústavného súdu

zrejme, že ministerstvo spravodlivosti na sťažnosť sťažovateľa z 22. júna 2015 odpovedalo v priebehu jedného mesiaca, t. j. v dobe primeranej na jej vybavenie, a v súvislosti s jeho argumentáciou je taktiež potrebné konštatovať, že samotný nesúhlas sťažovateľa s právnymi závermi ministerstva spravodlivosti uvedenými v odpovedi z 21. júla 2015 taktiež nemôže byť dôvodom na konštatovanie zásahu do ním označených práv.

S ohľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd sťažnosť sťažovateľa pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2015